

THE INFLUENCE OF ENGLISH LANGUAGE ON THE ROMANIAN AND FRENCH LANGUAGES

INFLUENȚA LIMBII ENGLEZE ASUPRA LIMBII ROMÂNE ȘI A LIMBII FRANCEZE

Liliana Prozor-Barbalat

Technical University of Moldova, Ștefan cel Mare str. 168, Chișinău, Republic of Moldova
liliana.prozor@lm.utm.md

Received: April, 22, 2018

Accepted: July, 27, 2018

Abstract. This article deals with the problem of English lexical borrowings in Romanian and French, resulting from technical progress, globalization, the import of new technologies, economic practices, etc. The author presents the Anglicisms's place in Romanian and French, specifying their spelling, semantic, syntactic and morphological features and highlights the fact that the influence of English language has led and still leads to the vocabulary internationalization, that enriches the common language vocabulary, as well as the specialized language and facilitates the communication between professionals of various fields.

Key-words: *neologism, necessary Anglicism, luxury Anglicism, phonetic/ semantic/ syntactic/morphologic Anglicism, false Anglicism, specialized language*

Introducere

Progresul tehnic, mondializarea, importul de noi tehnologii, practicile economice, cât și snobismul lingvistic au avut un impact puternic asupra majorității limbilor europene și nu numai. Împrumutul masiv de termeni anglo-americani s-a manifestat cel mai mult pe parcursul a ultimilor decenii și a dus la schimbări majore atât în lexicul limbilor comune, cât și în limbajul specializat. Putem spune că aceste împrumuturi și influențe sunt necesare, chiar pozitive, deoarece facilitează comunicarea dintre specialiștii diferitor domenii de activitate. Doar că nu trebuie să exagerăm, folosindu-le oricând și oriunde.

Unii lingviști explică pătrunderea numeroaselor neologisme în limba română prin caracterul ospitalier al acesteia și prin capacitatea sa de asimilare/ integrare a împrumuturilor până și în mediul alofon [1]. Neologismele (gr. neos - nou și logos - cuvântare) sunt considerate acele cuvinte care au intrat de curând în vocabularul unei limbi. Neologismele denumesc noțiuni, obiecte și fenomene din toate domeniile vieții materiale și spirituale, în special în limbajul tehnico-științific, apariția lor datorându-se necesităților de comunicare, în scopul modernizării și îmbogățirii. Această practică de a lua un cuvânt dintr-o limbă străină și de a-l introduce în altă limbă, este cunoscută ca fenomenul „împrumuturilor“, iar cuvintele astfel „împrumutate“ sunt cunoscute ca fiind „cuvinte împrumutate“ [2].

Influența limbii engleze nu s-a manifestat doar asupra limbilor română și franceză, ci și în majoritatea limbilor europene, prezentând astfel un fenomen internațional sau cel puțin european. Neologismele devin proprietatea unei limbi doar dacă sunt adaptate la sistemul fonetic și gramatical al acesteia, în caz contrar ele au o existență de scurtă durată. Majoritatea anglicismelor sunt adaptate, deoarece cea mai mare parte a populației, în special tinerii își petrec timpul în fața calculatorului, unde programele și materialele sunt în limba engleză. Ei preiau informația și o transmit mai departe, folosind-o nu numai pentru a comunica, dar și pentru a transmite mesaje scrise.

Anglicismele sunt definite ca „împrumuturi recente din engleza britanică sau americană, incomplet sau deloc adaptate (ca atare se scriu și se rostesc în română într-un mod foarte apropiat

sau identic cu cel din limba de origine)” [3], iar potrivit DEX anglicismul reprezintă „o expresie specifică limbii engleze, cuvânt de origine engleză, împrumutat fără necesitate, de o altă limbă și neintegrat în aceasta” [4].

Anglicismele autentice trebuie deosebite de pseudoanglicisme. Pseudoanglicismele sau falsele anglicisme sunt cuvinte din alte limbi (mai ales din franceză) obținute prin combinarea unor elemente formative împrumutate din limba engleză. Astfel, cu ajutorul lui *man* - om (devenit element de compunere și după modelul unor anglicisme adevărate ca: *gentleman*, *sportsman* etc., au fost formate în limba franceză cuvintele: *tenisman*, *recordman*, *rugbyman*, etc. În locul acestora, engleza folosește unitățile frazeologice: *tennis player* (jucător de tenis), *record holder* (deținător de record), etc. O parte dintre pseudoanglicismele create în limba franceză au pătruns și în limba română prin intermediul presei și au primit o formă apropiată de aceea pe care ar fi trebuit s-o aibă în limba engleză (*tenismen*, *recordmen*, etc.). De la cuvintele *tenisman*, *barman*, s-au creat și derivatele feminine *tenismană*, *barmană*, ceea ce dovedește că respectivele neologisme s-au adaptat normelor limbii române, neglijându-se modul de formare din limba engleză în care *man* înseamnă bărbat și prin urmare derivatele feminine din limba română nu se puteau forma cu același termen.

Problema adaptării neologismelor la sistemul limbilor română și franceză vizează atât aspectul fonetic și morfologic, cât și pe cel grafic. În măsura în care sunt acceptate de vorbitori, neologismele se supun regulilor de scriere și pronunțare ale limbilor română și franceză.

Răspândirea anglicismelor în toate domeniile vieții sociale (științific, tehnic, informațional, sportiv, comercial, cultural etc.) se explică prin mai mulți factori și anume: 1. prin caracterul inovator și concis al anglicismelor (*walkman* (engl.) – casetofon portabil cu căști la care pot fi ascultate din mers înregistrări muzicale (rom.) - *baladeur disque* (fr.); 2. prin avantajul clarității și exactității sensului lor (*compact-disk* (engl.) – CD (rom.) - *disque audiométrique* (fr.); *tuner* (engl.) – *acordor* (rom.) – *syntoniseur* (fr.); 3. prin elocvența lor evidentă față de termenii autohtoni (*video-clip* (engl.) – *videoclip* (rom.) - *bande vidéo promotionnelle* (fr.); 4. prin necesitatea de a substitui „limba de lemn” a anilor 90 printr-o limbă modernă de afaceri.

Conform studiului efectuat de Sextil Pușcariu există două categorii de împrumuturi: necesare și de lux. Împrumuturile necesare sunt acele cuvinte, sintagme sau unități frazeologice care nu au un corespondent într-o altă limbă sau care prezintă unele avantaje în raport cu termenul autohton. În acest sens, anglicismele necesare au avantajul preciziei și al circulației internaționale. În continuare vom face o scurtă trecere în revistă a domeniilor în care apar aceste anglicisme [5].

Termeni din domeniul informaticii și tehnic: *computer*, *web*, *e-mail*, *site*, *pager*, *click*, *hard*, *soft* (din trunchierea termenilor *hardware*, *software*) etc.

Termeni din domeniul economic și financiar: *card*, *cash*, *boom*, *standard*, *supermarket*, *duty-free*, *voucher*, *broker*, *brand*, etc.

Termeni din domeniul comunicațiilor și presei: *mass-media*, *clip*, etc.

Termeni din domeniul învățământului: *master*, *grant*, *curriculum*, etc.

Termeni din domeniul sportului: *snooker*, *windsurfing*, *skateboard*, *baschet*, *fitness*, etc.

Termeni din domeniul vieții mondene: *body*, *high-life*, *fan club*, etc.

Mijloace de transport: *GPS*, *drive test*, *rent a car*, *off-road*, etc.

Anglicismele de lux sunt împrumuturi inutile, care țin de o tendință de ordin subiectiv a unor categorii sociale de a se individualiza lingvistic în acest mod. Asemenea termeni nu fac decât să dubleze cuvintele din limba română sau franceză, deoarece în limba-recipient există un termen echivalent. Utilizarea unor cuvinte engleze în comunicare se explică prin dorința vorbitorului de a impresiona, de a arăta că este cunoscător rafinat al unei limbi străine, dar și pentru a se remarca din punct de vedere lingvistic, de exemplu: *stick*, *hair-styling*, *outfit*, *t-shirt*, *shaping*, *casual*, etc. Snobismul unei astfel de utilizări conduce deseori la cazuri, când mesajul, și implicit comunicarea, sunt afectate și ineficiente (*OK*, *full*, *party*, etc.). Anglicismele de lux sunt grupate în diverse domenii:

Termeni din domeniul comunicațiilor: *briefing*, *panel*, *press release*, *talk-show*, *speaker*.

Termeni din domeniul economic: *advertising*, *business*, *businessman*, *job*, *marketing*, etc.

Termeni din domeniul gastronomiei: *fast-food, hot-dog, hamburger, chips, steak*, etc.

Termeni din domeniul învățământului: *trening, workshop, text-book, item*, etc.

Termeni din domeniul politico-administrativ: *board, chairman, exit-poll*, etc.

Termeni din domeniul artistic: *band, evergreen, performance, backing, hit*, etc.

Terminologia modei: *look, modeling, make-up, fashion*, etc.

Terminologia internațională a turismului: *all-inclusive, low budget*, etc.

Termeni din domeniul sportiv: *coach, goalkeeper, ping-pong*, etc.

La categoria anglicismelor necesare, care dublează cuvântul din limba română sau franceză, pentru a dezvolta nuanțe stilistice, se atribuie: *weekend* (engl.) pentru *sfârșit de săptămână* (rom.) - *la fin de la semaine* (fr.); *summit* (engl.) pentru *culme, întâlnire la nivel înalt* (rom.) - *sommet, boss* (fr.) pentru *șef* (rom.), etc.

În continuare vom enumera tipurile de anglicisme conform modului de adaptare. Anglicismele fonetice se bazează pe erorile de pronunție ale unui cuvânt englez împrumutat în limba franceză și în limba română: *pyjama* - care în franceză și română este [pijama], și nu [pə'dʒɑ:mə], aproape asemănător pronunției lexemului dat în limba engleză.

Anglicismele ortografice sunt cuvinte scrise într-o formă apropiată de limba engleză sau lexemele ce nu urmează regulile de abreviere a limbii franceze: *traffic* (engl.) - *trafic* (fr.), *trafic* (rom).

Anglicismele morfologice includ cuvinte ce conțin erori de ordin morfologic, precum formarea pluralului, adică adăugarea terminației sau componentului final conform gramaticii limbii engleze: *caleçons - caleçon; aux douanes - à la douane; des jeans - un jean, une paire de pantalons - un pantalon, manger du spaghetti - manger des spaghettis*. Diferențele mari dintre sistemele morfologice ale acestor limbi creează probleme de încadrare a anglicismelor în sistemul flexionar românesc. Numeroase împrumuturi din limba engleză, substantive (*blue jeans, cornflakes*) și adjective (*full, trendy*) sunt utilizate ca invariabile, sporind numărul celor deja existente în limba română. Din perspectiva comportamentului morfologic al anglicismelor, majoritatea se înscriu în clasa substantivelor și în ciuda aspectului străin reușesc să formeze familii lexicale; substantivele masculine sunt mai numeroase decât cele feminine, indicând mai multe profesii.

Anglicismele lexicale sunt cele mai frecvente și reprezintă substantive engleze proprii, la care, în unele cazuri, se adaugă terminațiile franceze: *ticket* (engl.) - *contravention* (fr.); *ta-too* (engl.) - *tatouag* (fr.); *bar à salades - buffet à salades, comptoir à salades* (fr.); *screen saver* (engl.) - *écran de veille* (fr.); *package deal* (engl.) - *accord global, timer* (fr.).

Anglicismele semantice sunt cuvinte franceze, semnificația, cărora este transmisă unui cuvânt englez asemănător, care, la rândul său, are o evoluție lingvistică aparte sau expresii franceze care constituiesunt rezultatul traducerii directe a lexemelor/sintagmelor engleze: *parade - défilé; lettre de référence - lettre de recommandation, dans le rouge - en déficit, salle à dîner - salle à manger, syllabus - plan de cours, taxes foncières - impôts fonciers, virage en U - demi-tour*.

Anglicismele sintactice de fapt, reprezintă o calchiere, o repetare în limba franceză a sintagmelor engleze. De exemplu, lexemul *comme* din exemplul *Il s'est trouvé un emploi comme électricien* este o redare exactă a frazei din limba engleză *He was employed as an electrician*. Corect în franceză ar fi *Il a trouvé un emploi d'électricien*. Alte exemple: *Combien as-tu payé pour cela ? (How much did you pay for this?)*

La nivel lexical limba franceză modernă include, de asemenea, un șir de anglicisme false (*faux amis*), formă în care ele nu se atestă în prezent în limba engleză. Din această categorie fac parte astfel de cuvinte inventate precum: *le rugbyman, le tennisman, le recordman*, pe când în engleză se utilizează *rugbyplayer, tennis player, record holder*.

Francezii mai au înclinația de a utiliza sufixul englez *-ing* în formarea anglicismelor false. În limba engleză sufixul respectiv se aplică pentru a forma participiul prezent al verbelor regulate, precum și pentru a forma substantive de la verbe. Caracterul versatil al acestui sufix a fost folosit pentru a crea cuvinte ce nu sunt anglicisme. De exemplu, *le lifting* atestat încă în 1955 corespunde englezescului *face-lift*; *le pressing* este în engleză *dry cleaners' / dry cleaners' service*.

Anglicismul francez cu terminația în *-ing* denotă deseori locul unde se desfășoară acțiunea. Astfel, în engleză *un dancing* este *a dance hall*, *un camping* – *campsite*, *un bowling* – *bowling alley*, *un parking* – *car park*, *un living* – *living room*, *un skating* – *skating rink*.

În cazul unor anglicisme nedorite se indică termenul „nerecomandat” (fr. *déconseillé*) și se oferă echivalentul francez. Un exemplu ar putea fi „*Know-how*” declarat „nerecomandat” și având echivalentul „*savoir-faire*”, același lucru fiind valabil și pentru oricare dintre următoarele cuvinte: *cash*, *discount*, *sponsor*, *walkman*. Există, însă, și anglicisme care nu au nici o mențiune de interdicere cum ar fi cazul următoarelor: *baby-sitter*, *best-seller*, *dealer*, *stand-by*. Tentativa de a înlocui anglicismele a fost și ea criticată deoarece termenii propuși erau foarte lungi sau de multe ori foarte greu de folosit (pentru „*compact-disc*” nu se recomandă înlocuirea cu „*disque audionumérique*”).

Anglicismele stilistice sunt întâlnite și în varianta colocvială a limbii: *boss* pentru *șef* (rom), *patron* – *chef* (fr.); *high-life* pentru *elită* (rom)– *elite* (fr.); *speech* pentru *discurs*, *cuvântare* (rom)– *dicours* (fr.).

Datorită migrației, mass-mediei, televiziunii, noilor tehnologii și a multor alte aspecte, răspândirea limbii engleze este inevitabilă și cu toate dificultățile de adaptare a împrumuturilor din limba engleză, acestea continuă să pătrundă în sistemele lingvistice ale limbilor română și franceză.

Concluzie

În concluzie, putem menționa că înnoirea vocabularului unei limbi este un proces esențial și inevitabil. Anglicismele fac parte din realitatea noastră lingvistică, iar specialiștii și vorbitorii trebuie să aibă o atitudine rațională în această privință, să ia în considerare atât avantajele cât și dezavantajele ei. Influența limbii engleze nu trebuie tratată ca un mijloc de distrugere a limbilor, ci, dimpotrivă, ca un mijloc de modernizare a lexicului. Adaptarea acestor termeni corespunde unor necesități de expresie culturală, socială și funcțională. Anglicismele au pătruns intens în limbile română și franceză, concomitent cu invențiile pe care le denumesc. În prezent ele constituie un adevărat mesager al progresului tehnico-științific al umanității.

Referințe bibliografice:

1. Avram, M. *Anglicismele în limba română actuală*. București: Editura Academiei Române, 1997.
2. Vatamanu, C. *Prieteni falși și împrumuturi în limba engleză* Ref.exp.
3. Ciobanu, G. *Anglicisme în limba română*. Timișoara, 1996.
4. *Dicționarul explicativ al limbii române*, Academia Română, Institutul de Lingvistică” Iorgu Iordan- Al. Rosetti”. București: Editura Univers Enciclopedic, 2009, 1230 p.
5. Donici, M.–C. *Anglicismele în limba română*. Editura Sfântul Ierarh Nicolae, 2010. [accesat 02.07.2018]. Disponibil: [bibliotecascolara.ro/...Donici/partial%20Anglicismele_in_limba română](http://bibliotecascolara.ro/...Donici/partial%20Anglicismele_in_limba_romana).